

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. márczius 31.

Vasárnap.

XX. évfolyam 26. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendőek.

Hirdetmények díja:

4 hasábs petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyíltterek díja előre fizetendő.

Az összeférhetetlenség

Két, horderejében messze jövőkre kiható kérdés foglalkoztatja most a magyar parlament körét, mondhatni pártkülönbség nélkül.

Fájdalom, ez a két nagy kérdés, ami viszonyaink közepette csaknem szokatlan izgalomban tartja a parlamenti kedélyeket.

A mostani s bizonyára a következő hétnek egyik politikai anyaga a kvótabizottságok tanácskozása, mi ezuttal Bécsben fog megtörténni.

A bizottságok működése nem igen fog meglepetést hozni. Szinte bizonyos, hogy az fog történni, a mi legutóbb történt; a bizottságok a mostani kvótában fognak megállapodni. Eltérés csak a parlamentek viselkedésében lehet. Az osztrák parlamenti helyzet némileg ugyan javult s nincs kizárva, hogy a parlamentek ezuttal végre meg fognak egyezni. A bécsi viszonyok türethetőbbé válásának mindenestre jelentős szimptomája volna, ha az uralkodónak kellene a kvótaszámot megállapítania, hanem a parlamentek próbálnák a bizottságok megállapodásait.

Az osztrák kormány, úgy látszik, siet felhasználni a parlamenti viszonyoknak pillanatnyi tisztulását és a Reichsrathnak egy kissé felesillant munkaképességét sietett felhasználni a kvótabizottság és a delegáció megválasztására. Nálunk egyelőre még csak kvótabizottság van, delegáció nincs. Nálunk nem is sürgős a dolog, ráér a parlament megválasztani, ha majd egybehívják a delegációkat. Hála Istennek, nem kell attól félnünk, hogy a mi kuruczaink rosszabbak lesznek a csehek-nél és megobstruálják a delegáció-választást.

A másik kérdés, mi a képviselőház levegőjét izzóvá teszi, az összeférhetetlenségi ügy, melyet annyira aktuálisnak tettek, hogy annak definitív törvényhozási megoldása elől még ez ülésszakban lehetetlen kitérni.

Az összeférhetetlenségi törvény megváltoztatásának tervezetét már befejezte a képviselőház bizottságának az a kisebb bizottsága, melyet az új javaslat elkészítésére a nagyobb bizottság hatalmazott föl. A képviselői körökben rendkívüli érdeklődéssel várták, hogy a nagyobb bizottság miképen fogadja e munkát, változtat-e rajta, és ha igen, vajjon enyhítés, vagy szigorítás lesz-e a változtatás? A bizottság a tárgyalások kezdetét e hó 21-ére tűzte ki, hogy ez nem fog simán menni, heves vitákban nem lesz hiány, előre bizonyosnak vettük. Ebben nem is csalódtunk eddig. Ha a tervezet keresztül megy, számos mostani képviselő az új országgyűlés választásainál föl sem léphet, mert nagy jövedelmekről kellene lemondani. Hallani lehetett olyan javaslatról is, hogy azok, a kik jelenleg összeférhetetlenségi állásban vannak, megmaradhatnak képviselőknél és csak az új emberekre nézve érvényesül a törvény. De ennek kimondása előre

láthatólag szenvedélyes vitát keltene, s a régi összeférhetetlenségi teherrel ellátott képviselőket az ellenzék folytonos támadásban részesítené.

A szigorú összeférhetetlenségi elvek törvénybe iktatását a szabadelvű párt nagyteljesítményű tagjai közül sokan támogatják. Szilágyi Dezső a törvény megváltoztatását egész szigorúsággal akarja keresztül vinni. A főrendiház elnöke, gróf Csáky Albin, a főrendiházi tagok összeférhetetlenségét is tisztázni akarná.

A választások tisztaságának hívei pedig azért kívánják a szigorú, mert a legköltségesebb választások olyan kerületekben szoktak előfordulni, a hol dus mellékes jövedelmű jelöltek lépnek föl, s a hol az érdekelt bankok és pénzintézetek is áldoznak az alkotmányos költségekre, hogy saját emberök a törvényhozás tagja legyen. Azt is sürgetni kezdik, hogy a főispánokra és felsőbb miniszteri tisztviselőkre is kimondják az összeférhetetlenséget, háttér vonván a hivatal és a közgazdasági tevékenység közt.

Vedoremo — mondjuk az olással — de azt is hangoztathatjuk a latin klasszikussal:

Videant consules nequid detrumenti republica capiat.

Dr. Szász Károly s. k.

Bécs, márczius 28.

A kvóta-bizottság ülése. A magyar kvóta-deputáció ma délelőtt Tisza Kálmán elnöke alatt ülést tartott. A miniszterek közül Széll Kálmán belügyminiszter és Lukács László pénzügyminiszter volt jelen az ülésen.

Széll Kálmán miniszterelnök az osztrák kvóta-bizottság határozatát közölte, a mire elhatározták, hogy délután közös ülést tartanak.

Falk Miksa előadó kifejtette, hogy az újabb adatok az előző évekötől nem térnek el, de hiszi, hogy a magyar bizottság ezuttal is hajlandó lesz az adatok eddigi eredményén túl menni és 34,6% arányt el fog fogadni.

Zichy János ragaszkodik az eredeti 31,4% arányhoz. Az albizottság az előadó javaslata értelmében fog az osztrák albizottsággal tárgyalni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, márczius 28.

A képviselőházból. A képviselőház ma folytatta az Adria szerződés tárgyalását. Mezey Mór a javaslat mellett, Kossuth Ferencz ellene beszélt. Kossuth helyteleníti az országnak husz évre való lekötését.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter válaszában kifejti, hogy az önálló államok is a hajóparkjukat szaporítani törekednek. Az opozíció jog bármikor gyakorolható, valótlán. Tehát a szerződés azért már most megkötetik, mivel másképp a bécsi bankgyesület nem gyakorolhatna opozíót. Rakovszky Istvánt, egy banda félrevezette. Miként teljesíthető tehát az ellenzék ama követelése, hogy a bécsi társaság tízenegy milliót fordítson a hajópark szaporítására, holott az alaptőkéje csak öt millió.

Hegedüs miniszter folytatólag kijelentette, hogy

Rakovszky hozzá jött elmondani azt, hogy egy kormányparti képviselő azt állította volna: „Csak azért forceirozza a szerződést, mert a miniszter birtokában vannak az összes részvények egyharmad része”.

Becsületszávéra kijelenti, nincsenek Adria-részvényei, de a ki ily rágalmatokat terjeszt az megérdemli a pellengére állítást.

Hegedüs miniszter átadja őt a nyilvános megvetésnek. (Óriási szenzáció a házban.)

Rakovszky megerősítette azt, hogy gyakran mennek hozzá kormányparti képviselők árulkodni, de ő tanuk előtt elutasította őket. (Kiáltások: kik azok. Óriási lármá. Elnök felfüggesztette az ülést. A folyóson óriási izgatottsággal tárgyalták az esetet.)

Berzeviczy azután kijelentette, hogy az egész kormánypart felháborodott az eljárás miatt. Ha egy nap alatt az illetők nem nyilatkoznak, akkor Rakovszkynak kötelessége lesz őket megnevezni.

Rakovszky elvárja az illetőktől, hogy lesz bátorságuk önként jelentkezni.

A nagy zajban az elnök Molnár Józsiást hívta föl szólásra, ki alig tudott szóhoz jutni. Molnár ezuttal röviden beszélt. Nem fogadta el az Adria-szerződést. A ház nagy izgatottság közt oszlott szét.

A közigazgatás egyszerűsítése.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, husvét után be fogja nyújtani a képviselőházban, hol a javaslatot előzetes tárgyalás végett a közigazgatási bizottsághoz utasítják. Így kilátás van arra, hogy a törvényjavaslattal a képviselőház már április hó folyamán foglalkozhatik.

A javaslat legfontosabb rendelkezése az, hogy a megyei pénztári kezelés már 1901. december 31-én egészen meg fog szűnni és a kir. adóhivatalok kezelésébe megy át.

A pénztári alkalmazottak állami kinevezése iránt minden megye főispánja javaslatot fog tenni a pénzügyminiszternek.

Az árvaszéki könyvelők, nyilvántartók egyelőre megyei kezelés alatt maradnak, a számvéveket pedig a szükséghez képest fogja átvenni a pénzügyminiszterium.

A pénzügyminiszter által azonnal ki nem nevezettek egy év alatt tartoznak folyamodni eddig fizetésüknek megfelelő alkalmazásért s egyelőre helyükön maradnak.

A miniszterelnök kijelentette, hogy mindazok, kiknek megfelelő kvalifikációjuk megvan és nem szolgálatképtelenek, állást fognak kapni és pedig olyat, amelyben az ugyanannyi szolgálati évvel bíró állami pénzügykezelési tisztnek most vannak.

A miniszterelnök nem kívánja, hogy az átalakulás miatt tömeges nyugdíjazással az állam által átvendő nyugdíjalapok minden ok nélkül megterheltesse és csak ott, a hol a kor nagy s a minősítés hiányos, lehet nyugdíjazásra gondolni, de főtartja magának a kormány azt, hogy egyeseket esetleg más kezelési ágaknál, megfelelő illetményekkel alkalmazzon, például sós, váms- és dohányhivataloknál.

Hogy a járási szemvevők intézménye mikor lépjen életbe, még nincs eldöntve, valószínűleg erre a pénzügyminiszter fölhatalmazást fog kapni, hogy a járási számvéveket a szükséghez képest a pénzügyminiszterium által el nem helyezett eddigi vármegyei alkalmazottak soraiból nevezze ki. Minden

megye egyelőre egy kinevezett számvizsgálót fog kapni.

A törvényhatósági joggal felruházott városok házi és árvapénztárai ezen törvény által nem érintettek, azokat továbbra is az eddigi eljárás szerint fogják kezelni.

Az egyöntetű pénzkezelés és számvevőségű ellenőrzés tárgyában a belügyminisztérium szakközegei az állami számvevőszéknél most dolgoznak részletes ügykezelési utasításon.

A Székelyföldi ipar fejlesztése.

— A marosvásárhelyi iparkamarának Hegedüs Sándor miniszterhez intézett felterjesztéséből. —

Háromszékmegye.

II.

Kézműipar.

Kézdívárhelyt az összes ipar nemek közül elismerésre méltóan kiemelkedett a fa-, illetve az asztalos ipar.

Czibalmos Ferencnek műasztalos ipartelege itt kiváló figyelmet érdemel, amely ismeretes hazánk legtovábbibb vidékein, sőt elismert hírnevet szerzett magának a párisi 1900. évi nemzetközi kiállításon is, minek az lett eléggé meg nem becsülhető következménye, hogy más világrészből, nevezetesen Áfrikából, Algírból is kapott megrendeléseket.

Ujon épített praktikus berendezésű ipartelepén 18 segédet és 12 tanonczot foglalkoztat, akik mind székelyek s akik egy humánus gondolkodású művelt ifjú főnök vezetése mellett megelégedéssel foglalkozva, jeles sikerrel sajátítják el eme hazánkban és főképp a Székelyföldön oly nagy fontossággal bíró és nagyra fejlődni hivatott ipart.

Az látszik ebből, hogy az ipar nincsen helyhez és főképp a nagy városokhoz kötve, hanem magas fokra fejleszhető mindenütt, ha maguk az iparosok korszerű műveltséggel és kellő szakéletemmel bírnak.

Épen azért Nagyméltóságodnak nagybecsű figyelmébe ajánljuk Ifj. Czibalmos Ferencet, mint aki egy nagy vidéken, ahol a nyers anyag a legjobb minőségben bőven megvan, a műasztalos ipart a lehető legszélesebb körre kiterjeszteni és annak jövőjét biztos alapra fektetni hivatott szakegyén.

Kíváncsok volnánk, ha az állam Czibalmosnak fagegmunkáló gépeket adományozna és egy szarítót rendeztetne be olyan kikötéssel, hogy a fentartási költségek aránylagos megtérítése mellett, a többi faiparosoknak is köteles legyen használatára bocsátani.

A faiparosok kívánalma általában hogy Kézdívárhelyt ezen iparág fellendítésére szövetkezeti alapon nyers anyagraktár és szarító létesítmények, ennek állami támogatását a szövetkezet megalakulása után kérjük a magunk részéről is.

A többi iparnemek a szabó, szűcs, kalapos,

czipész, csizmadia, timár, lakatos, kovács, bádigos, fazekas ipar hajdan mind virágzott, igen jó piacuk volt Romániába. Most mind el van esve. Nincs ki nek eladni a készítményeket.

Helyben Kézdívárhelyt az ország ezen legkeletibb határvárosában is az Osztrák ipar dominál, Legfőbb kívánalmuk ennél fogva az önálló magyar vámterület s ezzel a magyar ipar megfelelő védelmezése.

Azon fölül az állami szállításokban való részesedést és az ország ezen legtovábbibb részéből olcsóbb vasúti szállítást kívánunk.

Ezen kívánalmakat a magunk részéről is méltányosoknak és érvényesíthetőeknek tartván, ezek mellett az olcsó termelés és így a versenyképesség fokozása céljából ajánlottuk a szövetkezt, midőn is a nyers anyagnak tömeges olcsóbb beszerzése és áruinak közös értékesítése által, helyzetük minden bizonnyal javulni fog.

Ennek keretében megvalósítható leendő az óhajtott közös gépműhely és a többi kívánalom.

Fölhívandó volna az országos központi hitel-szövetkezt, hogy e végett megbízottját oda küldendő ki. A kamara maga is készségesen felajánlja közreműködését.

Végül az iparosokkal tartott értekezleten általános óhajképen nyilvánult az ipar törvény revíziója is mint a melynek hiányos volta szintén egyike a bajok okozóinak.

Tanügy.

Népnevelésünk mizériái.

Irta: Szántó Károly.)

I.

Három évtizedet meghaladott törvényünk van mely 1876. évben meghatározva, 1891. évben pedig alapjában megtámasztva lett. Harminczkét évi tapasztalat és foltoztatás után mégis arról kellett meggyőződnünk, hogy az 1863. évben alkotott népoktatási törvénynek még maig sem voltunk képesek érvényt szerezni, hanem édesgetve' cizrogatva és beczégetve a felekezeti érdekeket elnéztük, hogy a kis-községek 40—50%-ban oly népoktatási intézmények álljanak fenn, melyeknek létjogosultságok csak egygyel indokolható, hogy ezer éves alkotmányunk védbástyái ellen akna munkát végezzenek, s hogy alkotmányos jogaink abszorbeálására felekezeti automatizmusukat felhasználják.

Ha az 1868. évi 28-ik t. cz.-ben foglalt intézkedések csak fele részben is végrehajtottak volna, ma állami és nemzeti kulturánk fejlődése ellen nyilvánuló áspirációknak sajnos jelenségeivel nem volna miért foglalkozni. De humánus nemzet lévén, mindig

*) Köszöljük e cikket, mert sok jó gondolat van benne, bár mindenkiben nem érthetünk egyet a t. ezikkiróval. Szerk.

a békés utat kerestük közös céljaink elérésében, mely minket hazánkban annyira egymásra utal, hogy érdekeink veszélyeztetése nélkül másfelé gravitálnunk azonos volna az öngyilkossággal . . .

Minden államban megvan az államnak a hivatalos nyelve, mit a különböző ajkuaknak is respektálniok kell. Nálunk az állam nyelvét még ott sem tartják tiszteletben, hol alkotmányunk felforgatása ellen rendezett merényletekért éppen azon tényezők vonatnak kérdőre, kik sovinizmussal vádolják intézményeinket, melyeknek emlőin tanultak meg azt, hogy a háládatosság adóját csak azon edények szétrombolása által róhatják le, melyekből táplálékukat egyenlő arányban élvezték azokkal, kik az edények és tápanyagok beszerzéséért életük, vagyonuk s családjuk feláldozásával küzdöttek.

S mindezen állapotok létezése dacára népoktatási törvényeink erőlyes végrehajtása helyett újabb alkotások terére léptünk; mielőtt leszámoltunk volna legelső feladatunk mikénti megoldásának eredményével a népnevelés kezdetlegességével. Mi a folytonos változatosság és újításokban s nem a komoly munkában keressük a jövő nemzedék boldogulását s ez fajunk nyughatatlan természetének egyik főhibája. Alig kezdettük meg szellemi erősbülésünk alapzatának egyik részét felépíteni s már is hozzá fogtunk egy újabb épület felállításához. Az óvódiák létesítését megállapító törvény jelen viszonyaink között a vegyes ajku néppel bíró községekben nem csak célt tévesztett munka, hanem a faji gyűlölet élesztője és megeremtője, mert óvoda felállításának csak ott van helye, hol annak tetőzete a jó elemi iskola is már meg van s hol ezen iskolák nem a különböző felekezetek autonómiaja, hanem állami beroltyás és felügyelet alatt áll. Gyakorlatból tudjuk, hogy az országban az óvódiakötelesek összeírása mennyi céltalan munkával és papiros vesztegetéssel van egybekötve. S a végeredmény csak az, hogy az óvódiába járók száma alig közelíti meg a 9—10%-ot. Az óvodát és a gyermek menedékházat nem tartó községek száma még mindig oly arányban tűnik fel, hogy lehetetlen fel nem tételezni azt, hogy ezen községek oly nehéz anyagi bajokkal küzdenek, melyeknek létezését a kormány nem ismeri.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

A besztercei diákok. Werner Gyulának Básta-korabeli ily című regényével kezd az új évnegyedet a Pesti Hírlap. A kitűnő korrajzaival méltó feltűnést keltő jeles írónak legújabb regénye is valóban érdekes, gyönyörködtető olvasmányt nyújt. Ugyancsak az április—júniusi negyed első felében kezd meg a Pesti Hírlap Mikszáth Kálmán új, nagy elbeszélésének közlését is a tárcza rovatában. Ha meggondoljuk, hogy e két nagyobb közlemény mellett a Pesti Hírlap tárcza rovatában hétről-hétre Jókai Mór, Tóth Béla, b. Dóczy Lajos, Murai Ká-

TÁRGA.

Egy különös végrendelet.

— Napló töredék. —

Közlő: Barthali János.

Összetöppörödött vén anyóka volt. Idő előtt véult meg. Nem annyira a munka, nem is a nélkülözés vonta a barázdákat az arcára — melyeket ezermesteri fufanggal hiában igyekezett eltüntetni onnan — nem is valami sorvasztó betegség dulta idegrendszerét, s csinált belőle korai aggot, hanem: az önmagával maghasonlott lelkiállapot.

Ijesztően fekete sárga csontos arcza, s kísérteties lánggal égő szemei, melyek mögött ezer démon látszott leskelődni valamiféle áldozatra, babonás félelemmel töltötték el a gyengébb idegzetű halandót.

A rendetlenül álló műfogak — kiesinynek nem nevezhető szájában — azt árulták el, hogy azokból kettőt már nem mert egy és ugyanazon fogtechnikus beilleszteni, hanem más kartársaira bízta a hiányok pótlásának élvezetes (!) munkáját. Valószínű-

leg attól félt, hogy a páciens le találja harapni az orrát. (Nota bene: a fogpsecziálista orrát.)

Hangja a Minerva-madáréhoz hasonlított. S ha elszóltta magát a társaságban, s ha ráadásul énekelt is, borzadály futott végig a jelenlévők hátán. És balsejtelemről üzetve gondolt mindenki otthon maradt szeretteire: vajjon nem hal-e meg valamelyik közülük? Különösen azok rémültek meg ama bizonyos madár jóshangjához hasonlító huhogásra, a kik beteget hagytak el az édes otthonban. Jaj, mert az élet olyan bizonytalan, olyan mulandó

Juczi néni — ez volt a neve a máminak — kartársai bizonyosága szerint életének korán beállott utolsó évszakát a szívének, az élet eme hatalmas rugójának köszönhetette.

Hogy Juczi néninek volt-e a költők által megénekelt szíve (mely is sok rossz versnek volt okozója a világ fennállása óta) azt semmi néven nevezendő poros, régi aktából nem lehetett rábizonyítani. De hogy a szó szoros értelmében szívének kellett lenni, szívének, mely ugy az agyra, mint a nyelvre elismert befolyással van, — semmi kétséget nem tűr, mert anélkül Juczi néni nem okozhatott volna tengernyi sok kellemetlenséget embertársainak — a régi jó világban.

— Jó asszony volt, derék asszony volt, nyugodjék békében — így emlékszik meg róla egy,

már régen sirban porladozó barátja a hátrahagyott naplójában — csak jó lett volna neki szív és nyelv nélkül jönni a világra.

Két nagy hibája volt — írja a barát — a mi sok ember előtt ellenszenvéssé tette őt. S ez az irigység és a kárörvendés vala. Azok pedig rossz tanácsadók.

Irigyelte a mások boldogságát és jóllétét, s a hol csak tehetett — különösen a családok életében — rajta volt, hogy a nektár közé ürmesepet vegyítsen. És ha ez nem sikerült, idegrohamok döntötték ágyba, hol napokig elfetrengett tehetetlen dühében, hogy a mérgezett nyíl nem talál oda, ahova szánva volt.

Barátot, tesvért, rokont, egymás ellen hadilábra állítani, neki csak egy kis szeszélybe került. És mikor kitűzött célját elérte, fel tudta használni azok hiszékenységét, hogy a körükben maradhasson. Akkor meg gondja volt rá, hogy a harag és gyűlölet tüze mindig égjen, s mindig kapjon tápanyagot a tovább harapódzásra. És ez az ördögi munka neki pokoli gyönyört okozott; különösen, ha még anyagi haszna is volt belőle.

— A férfiak mind rosszak; mind haszontalan, hűtlen teremtesek! Ez volt a programja, amíg élt. (Vajjon, most holta után így gondolkodik-e?)

(Vége köv.)

roly, Kóbor Tamás, Tömörkény, Homok, stb., tárcait találja az olvasó közönség, be kell vallani, hogy a Pesti Hírlap valóságos vezető szerepet visz a napilapok között. Tartalmának bőségével — naponta 24 oldal — már évek óta fölülmulja lapársait. Vannak oly speciálitásai is, mint Esti levelek (Tóth Béla szellemes tollából), országgyűlési karczolatok (Bede Jóból), gabonatözsdei csevegések (Balla Vilmostól), naponkinti szerkesztői üzenetek (Kendi Gézából), amelyekkel ily rendszeresen más lapokban nem találkozhatunk. Rendkívüli kedvezményül minden előfizető havonként ingyen kis jegyzék naplót kap és negyedévi 2 korona előfizetési déjért megrendelheti a Divat-Szalón című havonként kétszer megjelenő kitűnő divatlapot. Magának a Pesti Hírlapnak ára: negyedévre 7 korona, egy hóra 2 korona 40 fillér, mely a kiadóhivatalnak küldendő (Budapest V., Váci-körút 78.)

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed közeledése alkalmából előfizetésre hívjuk föl városunk és vidéke közönségét s általában a székelység barátait.

Két évtizede már, hogy a „Székelyföld“ mint a szabadelvű eszmék hirdetője, az országos szabadelvűpárt egyik vidéki organuma, a székelység közművelődési és közgazdasági érdekeinek szolgálatára megalapított s e hosszú időn keresztül, ha szerény eszközökkel is, de mindig becsületes igyekezettel törekedtünk arra, hogy igénytelen, de hazafias munkásságunkkal olvasóink bizalmát kiérdemljük. Hogy mennyire sikerült ez, nem a mi feladatunk megítélni. Részünk-ről, a már 20 éves múltira való visszatéréssel, kedves kötelességünk annak kijelentése, hogy a mi sikert fölmutathatunk, abban jelentékeny része van lapunk t. olvasóközönségének és munkatársainak, kik anyagilag és szellemileg támogatták lapunkat. A midőn ezt hálás szívvel konstátáljuk, egyúttal bizalommal kérjük az új évnegyed alkalmából ismételtén a szíves támogatást

Igen-igen ohajtánók nagyobb terjedelművé tenni, magasabb színvonalra emelni lapunkat, mert ezt, — érezzük, — a székelységnek hova tovább mind jobban növekedő bajai is megkövetelnék. De ezt csak azon esetben tehetjük, ha lapunkra minél többen előfizetnek.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régiiben.

Negyed évre: 2 korona 50 fillér.

Fél évre: 5 korona.

Egész évre: 10 korona.

Ismételtén kérjük a t. közönség becses pártfogását.

Kézdivásárhely, 1901. március 19-én.

A Székelyföld szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPI HIREK.

— **Királyi elismerés.** Potsa József v. b. t. t., Háromszék vármegye főispánjához, mint kinek a párisi világkiállításán, a magyar-osztály sikere körül tevékeny része volt, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a napokban küldötte Ő felsége legmagasabb elismerését. A leirat így szól:

„Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1901. évi február hó 19-én kelt és Széll Kálmán m. kir. miniszterelnök urhoz intézett legmagasabb kéziratában örömmel és megelégedéssel emlékszik meg azon sikerekről, melyek a magyar korona országainak területéről a múlt évi párisi nemzetközi kiállításon megjelent földmívelési, ipari, kereskedelmi és művészeti kiállítók munkáját nyomon követte. Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége ezen fényes sikereket első sorban a kiállítás ügyeinek előkészítésében résztvevők buzgó közreműködésének tulajdonítván, olyképpen méltóztatott legkegyelmesebben rendelkezni, hogy Nagyméltóságodnak mint az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás országos bizottsága tagjának odaadó és eredménydus működéséért, legteljesebb elismerése kifejeztessék. Ennek eleget teendő örömmel szolgál, hogy Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége ezen legkegyelmesebb rendelkezését Nagyméltóságod nagybecsű tudomására hozhatom. Budapest, 1901. év. március hó 12-én. Hegedüs Sándor s. k.“

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zsigmond Ferencet, a kézdivásárhelyi vasuti állomás érdemes főnökét a IV. fizetési rangosztály 2-ik fokozatából előléptette ugyanazon rangosztály I fokozatába. — A kereskedelemügyi miniszter az iparfelügyeleti és kazánvizsgálati ügyek egyesítése alkalmából az egyesített szolgálat teendőinek ellátására. Solt Adolf I. oszt. ipari segédfelügyelőt a Csik, Háromszék, M.-Torda és Udvarhely vármegyék, valamint Marosvásárhely város területére kiterjedő hatáskörrel, az iparfelügyelő teendőik ellátásával bízta meg.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Sófai Fülöp Ferenc, orosházi kir. járásbírói telekkönyvezőt hasonló minőségben áthelyezte a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíróshoz, a Kelemen Imre halálával megüresedett telekkönyvezői állásra. Sebesi Gerő, gyergyószentmiklósi járásbírói aljegyző a csikszeredei ügyészség kerületbe ügyészségi megbízottul rendeltetett ki.

— **Gyászhir.** Őszinte részvétellel értesülünk, hogy Pávai Vajna Károly, tamásfalvi tekintélyes földbirtokos köztisztviselőben állott neje sz. Gáll Rozália urasszony, egy intelligens ősi székely család jótévő árnagyja, f. hó 28-án, szívzshühűsben, egészen váratlanul, elhunyt, mély bánatot hagyva hátra maga után. A gyászbaborult család a szomorú esetet a következő jelentésben tudatja: „Már özvegy pávai Vajna Károly; gyermekei: Imre, Gábor és neje kádicsfalvi Török Margit, Lajos és neje nyizsnyai Nyizsai Irén; unokái: Gábor, Margitka, Erzsike, Pistuka és Lajoska, Irénke, Leonka; testvérei: Emilia és férje kézdivásárhelyi Molnár Józsiás, Dumokos és neje Teuch Rozália, Eszter és férje Benkő Lajos s gyermekei; Emma és férje Bogdán Ferenc és gyermekei a maguk és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy övéit önfeláldozóan szerető, feledhetetlen jó nő, anya, nagynya, anyós, testvér, rokon, kitűnő háziasszony: Pávai Vajna Károlyné sz. Kovásznai Gáll Rozália munkás életének 63-ik házasságának 43-ik évében f. év március hó 28-án, reggel 5 órakor, rövid szenvedés, szívzshühűs következtében meghalt. A boldogult hült tetemei folyó év március hó 30-án d. u. 1 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál tartandó istentisztelet végzetével a k.-martonfalvi családi sírboltban fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Nyugodjék esendesen! Tamásfalva, 1901. március hó 28.“

— **A sorozás** Háromszéken javában folyik f. hó 16-ától kezdve. A miklósvári és sepsisjárássokban s S.-Szt-Györgyön már elvégezte a bizottság márcz. 28., 30-ikán és április 1-én Kovásznán folytatja az orbai-járási hadkötelesek sorozását. Április 2-án Kézdivásárhelyre érkezik a sorozó bizottság s április 3., 9., 10., 12., 13., 15-én a kézdijárás 925 s április 16-án Kézdivásárhely város 110 hadköteles ifja kerül vizsgálat alá.

— **Jegyző választás.** Kovásznán, a Deák Albert közs. jegyző lemondásával megüresedett jegyzői állás betöltése e hó 27-én d. e. 10 órakor történt meg a választó képviselők élénk érdeklődése mellett. A választás elnöke kihirdette a község házábanál összegyűlt képviselőtől, hogy: a kovásznai közs. jegyzői állásra négyen pályáztak: Révész Ignác megyei iktató, Kiss Lajos és Bedő Károly körjegyzők és Lakatos Gyula orbai jár. szolgabírói iktató. Hollaky Attila főszolgabíró és választási elnök kijelentése után a képviselő egyhangulag, közfelkiáltással választotta meg a pályázók közül Lakatos Gyula szolgabírói iktatót, s a megválasztott jegyzőt küldöttségileg értesítette a választásról. Lakatos Gy. a küldöttség meghívására a község házábanál megjelent, s meglehetősen köszöntö meg a benne helyezett bizalmat, s ígérte, hogy teljes erejéből fog azon igyekezni, hogy nehéz hivatásának megelégedésre felelhessen meg. A megválasztottak zászlók alatt, s zeneszóval kísérték lakására az összegyűlteket. Majd Pásztor Ferenc vendéglőjében lakoma volt, melyen sokan vettek részt.

— **Új szerkesztő.** A hírtelen elhunyt Molnár Albert által szerkesztett „Erdélyi Protestáns Lapok“ szerkesztését Nagy Károly, a kolozsvári ref. theologia tudós ifju tanára, a „Vasárnap“ cz. szépirodalmi hetilap ékes tollú szerkesztője vette át.

— **Nőegyleti gyűlés.** A kézdivásárhelyi jótékony célú nőegylet, március 27-én választmányi ülést tartott Ifj. Jakab Istvánné elnöklése alatt, a

takarékpénztár helyiségében. Sok fontos tárggyal foglalkozott ez ülésben a választmány. Elhatározta, hogy megirattja az egyesület 23 éves múltjának érdekes történetét, megszavazta erre a költségeket. Kimondotta, hogy a nőegylet polgári leányiskolájáról, év végén nyomtatott értesítőben számol be a közönségnek. Továbbá meghatározta, hogy a husvétii ünnepek alkalmából 25 szegénynek 11 kenyert és 1—1 félkiló húst adományoz. Végül folyó ügyeket intézett el.

— **Köllő Miklós emléke.** Az ősszel lesz egy éve, hogy Köllő Mikós, a segesvári Petőfi-szobor s a marosvásárhelyi Kossuth-szobor alkotója meghalt. Most a kerepesi-uti temetőben pihen a főváros által adott sírhelyen s úgy lehet, hogy mire hantjai fölött egyet fordul az esztendő, emlékéhez méltó emlék fogja ékesíteni Köllő Miklós sírját. Székelyek, a kiknek kettős a kegyeletük Köllő Miklós, a székely vér iránt, e hónap huszonharmadikán összejöttek a fővárosban s ez alkalomból megindul a Budapesti Köllő Miklós emlékeztető mozgalom, hogy művészi emléket állítson Köllő Miklósnak sírjára. A mozgalom vezetésére Zala Györgyöt kéri föl. A síremlék mintázását Kiss György készíti el díjtalanul, ugyancsak ingyen készítik el a kőfaragó munkát Balázs István, Fejér János és Renner Antal fővárosi kőfaragók, úgy hogy a síremlék anyagát kell csak a gyűjtött pénzből beszerezni.

— **Sajtóhiba.** „A népszámlálás eredménye“ cz. alatt lapunk múlt számában közölt vezércikkünkben a 14-ik sorba bosszantó sajtóhiba csuszott be. „Hétszáz ezer lélekkel szaporodott meg 10 év alatt az ország lakossága.“ E mondatban a hétszáz ezer elől kimaradt e szám: Egy millió.

Budapesti Napló. Az az újságíró-gárda, mely a maga erejéből megalapította a Budapesti Naplót, mesés sikert ért el. A Budapesti Napló friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly tartalmas, hatásukban valósággal szenzációs politikai cikkei, amelyek nyomatékosan teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, társazarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatok s mindenrendű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvérmesebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó-közönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában.

A Budapesti Napló páratlanul álló kedvezményt juttat előfizetőinek azzal a meglepetéssel, hogy kivétel nélkül valamennyiüket biztosítja a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselőségénél baleset által okozott rokkantság és baleset által történő halál esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét a kiadóhivatal fedezi és úgy a Budapesti Napló régi előfizetői, mint az újonnan belépők jogérvényes biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig.

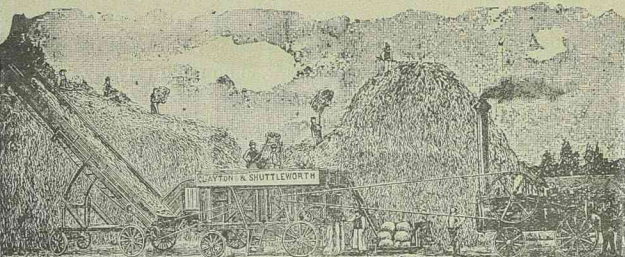
A Budapesti Napló szerkesztősége, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fáti Béla, Goda Géza, Gergely István, Hajdu Miklós, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, Kabos Ede, dr. Kovács Jenő, Latzkó Andor, Lyka Károly, Márkus József, Molnár Ferenc, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcra. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak díszes serege. Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövődjének. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ezt az újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangszorgalmában kedvük telik.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos ifj. Jancsó Mózes.
Főmunkatárs: Vajna Károly.

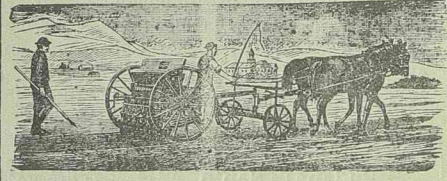
A Fehér L.-féle utczában egy
csinos ház
két szoba, konyha, pincze,
és faskamrával 1901. április 24-től
kiadó, esetleg eladó. (45. 1-1.)

Értekezni lehet a kiadóhivatalba.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetmény.

A Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága köz-
hírré teszi, hogy az intézetnél elhelyezett
és ezután elhelyezendő betéti tőkék után
folyó évi június*) hó elsejétől újabb intéz-
kedésig 4 1/2% **kamatot fizet.** A tőke-
kamatadót az intézet fizeti.

K.-Vásárhely, 1901. március 22-én.
(42. 2-3.)

Az igazgatóság.

*) Lapunk múlt számában tévesen volt jelezve a „január“ hó, mit
ezennel készséggel helyreigazítunk „június“ hóra.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak
akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-
széknél bejegyzett „apaca“-védőjeggyel van ellátva.
Földmulthatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-,
gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-
tűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbátvev bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(osodakenőcsnek nevezik)
utólaghatatlan szívó erejű és gyógyítóhatású. Operá-
ciókat a legtöbb esetben fölőselegessé teszi. E kenőcs-
cel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott onco-
sutt, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-
gyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású min-
denféle seb gyógyításánál.

Próbátvev bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.
**Óvakodjanak utaztatottól és kerüljék az ériekte-
len, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.**

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz,
Pregada, Pragerhof felé, a Déli vasút mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerkesztés romlanak meg és jó azokat
használatra készen a házban tartani. Az összes mű-
velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utaztatát
a törvény üldözi.

Issigee,
Dordogne, Kopen-
haga,
fabriken iarna.
Milánó,
A. Bertoloni,
Malmo, Sevrige,
Apot. Lejonet.

Nantes,
Pharmacie
C. Frédet,
Nápoly, Palermo.
Páris,
Pharmacie
francoise, 1. & 3.
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Daprey, 11,
Rue des francs
Bourgeois.

Prága,
Róma,
Corso, Agenzia
del Pollicinico

Boubaix,
Pharmacie
F. Gerrath,
Sarajewo,
Szeged,
Temesvár.

Triest, Venczo,
Vienne. Zürich.

Csak ezzel a tör-
vény- és bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Nagy: Mondd csak kérlek Balog, vettél ma zardnak már osztálysorsjegyet?
Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főárda.
Nagy: A legszerencsésebb főárda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14. (44. 1-6.)

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt
már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj“?

Nagy: Jutalomdíj, arátom az a legnagyobb nyeremény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagysze-
rűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályú sorsjegynek?

Nagy: 1/1 sorsjegy 12. f. K. 1/2 sorsjegy 6. — K. 1/4 sorsjegy 3. — K. 1/8 so s-
jegy 1.50 K.

Balog: De hogy r ndeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszél egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet
vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvétellel a czimodra. Ha a
pénzt postautalvánvon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod
a czimet és a számot, amelyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelek egy szerencseszámot

BIHARI EDE

főelárusítónál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

28727 1/4	28632 1/1	23524 1/4	53413 1/8	98411 1/2
25810 1/2	82336 1/4	34207 1/8	80501 1/2	78013 1/8
57858 1/4	43227 1/2	14231 1/2	69663 1/8	80507 1/1

Figyelemztetés! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-név.
A melyen nincs rajt az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mintolyant ajánlják,
tessek vissza a szállításra.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN.

Irodák és) VII. Rottenbiller-utca 33.
raktárak:) (Közúti villamos megállóhelye.)

Elárusító:) VI. Andrassy-ut 23.
helyiségek:) A m. kir. operával szemben.

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldi.